

РЕШЕНИЕ

№ 33750

гр. София, 16.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав, в
публично заседание на 08.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **4329** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 203 от АПК във връзка с чл. 1 и чл.4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба на М. П. М. срещу ИА „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“ с която е предявен иск с правно основание чл.1 ал.1 от ЗОДОВ с който се претендира обезщетение за претърпени неимуществени вреди, представляващи преживени негативно емоции, стрес, отчаяние, обида, унижение, раздразнителност, апатия, чувство на срам, нахърняване правото на добро име сред приятелите, безсъние, влошаване психическо здраве в резултат от Заповед № ЧР-38 от 5.06.2024г на изпълнителния директор на ИА „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“, отменена с влязло в законна сила съдебно решение № 2874 от 19.03.2025г по адм д 53/ 2025г на ВАС в размер на 5 000 лв., ведно със законната лихва считано от 25.04.2025г /датата на завеждане на ИМ / до окончателното изплащане на сумата. Ищецът твърди, че в резултат на незаконосъобразния акт с който е прекратено служебното му правоотношение е търпял морални страдания, изживян стрес и притеснение довели до влошаване на здравословното му състояние.

В дадения от съда срок е постъпил писмен отговор от ответника с приложения. Обосновава, че зад прекратяване служебно правоотношение на ищеца не стояли лични отношения и желание за отмъщение. Ищецът не бил изпитал описаните в ИМ болки и страдания, тъй като работодателят му е предложил друга длъжност която да заеме. Самият факт на незаконосъобразно уволнение не е достатъчен сам по себе си да обоснове нахърняване психичното здраве на ищеца. Следвало да са налице други особени обстоятелства при

прекратяване на служебното правоотношение , за да можело да се говори за вреди, подлежащи на обезщетение. Дори да се приемело , че е налице влошено психическо състояние на ищеца поради незаконосъобразното му уволнение и оставането му без работа, то това е продължило по –малко от 1 месец, тъй като е назначен впоследствие на служебно правоотношение в МИИ. Преживените негативни емоции не надхвърляли обичайните такива. Моли да се отхвърли исковата претенция. Претендира разноски.

Представителят на Софийска градска прокуратура, изразява становище за основателност и доказаност на исковата претенция.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. ГРАД, като взе предвид доводите на страните и прецени доказателствата по делото, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

В случая ищецът претендира да му се изплати обезщетение за причинени му неимуществени вреди, в резултат от незаконосъобразен акт Заповед № ЧР-38 от 5.06.2024г на изпълнителния директор на ИА „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“, отменена с влязло в законна сила съдебно решение № 2874 от 19.03.2025г по адм д 53/ 2025г на ВАС ,тоест обезщетение за причинени му неимуществени вреди, в резултат от незаконосъобразно уволнение

Отговорността на държавата по ЗОДОВ е с принципно широк обхват и не може да бъде ограничавана. В сферата на административните правоотношения тя е аналог на отговорността за непозволено увреждане по чл. 45 и чл. 49 ЗЗД, като освен това тя е и винаги обективна, тъй като по определение изключва изследване на субективния елемент вина.

Съгласно разпоредбата на чл. 203 АПК гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица.

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, съответно ангажирането на отговорността на държавата, предполага установяването на кумулативното наличие на следните предпоставки: 1).претърпяна вреда – неимуществена; 2) незаконосъобразен акт на орган, респ. длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност; 3) вредата да е настъпила в резултат на административна дейност, т.е от незаконосъобразен акт на длъжностните лица при или по повод изпълнение на административна дейност; 4) причинна връзка - пряка и непосредствена такава между незаконосъобразния акт с вредоносния резултат от административна дейност

Предвид горното, съдът разглежда всички елементи на фактическия състав на отговорността.

Преди всичко в случая е налице административен акт - Заповед № ЧР-38 от 5.06.2024г на изпълнителния директор на ИА „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“, отменена с влязло в законна сила съдебно решение № 2874 от 19.03.2025г по адм д 53/ 2025г на ВАС. С посочената заповед № ЧР-38/05.06.2024 г. на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от Европейските земеделски фондове“ , на основание чл. 106, ал. 1, т. 2 от Закона за държавния служител (ЗДСл), е прекратено служебното правоотношение на ищеца от длъжността „главен юрисконсулт“ - поради съкращаване на длъжността. Налице е отменен като незаконосъобразен административен акт, който е първият и основен елемент от състава на деликтната отговорност.

По отношение на твърдените от ищеца неимуществени вреди и причинната връзка:

Тези елементи от състава на отговорността съдът също счита за доказани от разпитаните свидетели М. Д. и К. Л.. От показанията им, които съдът цени, тъй като се основават

на лични възприятия, непосредствени впечатления, непротиворечиви са, взаимно се допълват, базират се на системни и трайни наблюдения за осъществени в правната действителност факти от процесния период /свидетелят Д. заявява, че познава ищеца от 2017г, а свидетелят Л. познава ищеца от 2019г., и двамата свидетели са работили –били колеги с ищеца при ответника, като продължавали да поддържат отношения и след прекратяване на служебното му правоотношение/, и от друга страна като на възможната им заинтересованост по арг от чл. 172 ГПК вр с чл. 144 АПК /св Д. води съдебни дела срещу ответника/ се противопоставя наказателната отговорност при лъжесвидетелстване, с която са запознати се установява, че в резултат заповедта за прекратяване служебното му правоотношение, М. П. М. е изживял силен стрес, безпокойство, тревожност, почувствал се е унижен, причинен му е психически дискомфорт и негативни емоции, напрегнатост, довели до влошаване на здравословното му състояние. Свидетелите са категорични, че преди уволнението ищецът е бил ведър, общителен, а след това „притеснен, нервен, отслабнал, недоспал, с кървясали очи, раздразнителен“ /св Д./, „изморен, с тъмни кръгове под очите, притеснителен“ / св. Л./. Свидетелите заявяват, че всичко това повлияло и на отношенията в семейството му. Лично ищецът им е споделял разочарованието си от уволнението му. Свидетелите не знаят да има някакви други причини за това му състояние. Като цяло уволнението се е отразило изключително неблагоприятно не само социално и негативно психически на ищеца, но и на семейството му и близките му.

При това положение с оглед ангажираните гласни доказателства, съдът намира, че именно незаконосъобразното процедиране на администрацията, в случая изпълнителният директор на ИА „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“ издал незаконосъобразната заповед за прекратяване служебното правоотношение е довело до влошаване здравословното и психическо-емоционално състояние на ищеца. Преди прекратяване на служебното правоотношение е бил в едно душевно състояние, но след освобождаването му от длъжност е станал тревожен, потиснат, нервен, претеснен, раздразнителен. Периодът от време на преживяване на всички тези негативни емоции са безспорно в логическа причинно- следствена връзка с преживяното уволнение и незаконосъобразността му е очевидна. Фактът, че заповедта за прекратяване на служебното правоотношение е отменена след близо девет месеца, в резултат на воден съдебен процес, както и общественото достояние, пред близки и пред семейството за очевидното незаконосъобразно освобождаване от длъжност, дават основание да се приеме, че за ищеца са настъпили сериозни морални вреди. Прекратяването на служебното правоотношение му е създало душевен дискомфорт и тревожност, отразило се е в негативен план на личността му. Освобождаването му от длъжност по описания начин е довело до негативни емоционални проблеми изразяващи се в унижение и срам. В съответствие с показанията на свидетелите може да се обоснове извод, че е претърпял страдания след уволнението. Назначаването му впоследствие на служебно правоотношение в Министерство на икономиката не преодолява факта на причинените му страдания вследствие незаконосъобразното му уволнение, противно на доводите на ответника. Твърдените от ищеца негативни преживявания в резултат заповедта за прекратяване на служебното правоотношение са присъща последица на всяко освобождаване от длъжност, особено в случаите, в които засегнатото лице е със съзнанието за неговата незаконност и несправедливост, което впоследствие се потвърждава и от резултата от оспорването му.

От значение, доколкото твърдените вреди са неимуществени и са свързани със субективното възприятие на ищеца, е дали у същия се е породило твърдяното състояние на сериозно безпокойство и тревожност. От ангажираните гласни доказателства които по изложените причини съдът кредитира, безспорно се установи, че ищецът е изживял силен стрес и свързаните

с това негативни изживявания. Ето защо, съдът намира за установен факта на тези вреди и пряката причинно-следствена връзка между настъпването им и незаконосъобразния административен акт. Обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица в случая от отменения административен акт. На обезщетяване подлежат и вътрешните, душевни състояния тогава, когато справедливостта налага същите да бъдат възмездени, какъвто е настоящия случай. За ищеца са настъпили неимуществени вреди, изразяващи се в психически страдания от уронения престиж, името и авторитета му в обществото, довели го до притеснения, безпокойство, трудности и негативни емоционални преживявания. Ищецът е претърпял тези негативни емоции в пряка причинна връзка с незаконосъобразната заповед за прекратяване на служебното му правоотношение. Вредите произтичат именно от незаконосъобразното уволнение, като ирелевантно за търпенето им е, че впоследствие е назначен на служебно правоотношение в МИИ.

С оглед горното, съобразявайки различните вредоносни фактори, е дължимо обезщетение за емоционалното напрежение, настъпило в резултат именно заповедта за прекратяване на служебното му правоотношение.

Съгласно чл.52 ЗЗД, обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението. Законът е категоричен, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди се формира по справедливост по реда на чл.52 от ЗЗД единствено от степента и характера на преживените болки и страдания от ищеца. Макар посочените вреди да нямат паричен еквивалент, съдът приема, че претендираната от ищеца сума в размер от 5 000 лв. е завишена. Справедливият размер на обезвредата следва да почива на обективни критерии и да бъде адекватен от претърпените вреди. Обезщетението трябва е съразмерно с вредите и да отговаря както на конкретните данни по делото, така и на обществените представи за справедливост. В съдебното производство по присъждане на обезщетение посочените неимуществени вреди следва да намерят материален израз, който законът в нормата на чл.52 ЗЗД определя „по справедливост“, макар неимуществените вреди да нямат стойностно изражение и да не подлежат на аритметично изчисляване. Изхождайки от характера на претърпените вреди, увреждането, начин и обстоятелства, при които е получено, трайността на търпенето им, продължителния период /около девет месеца / на развитото се производство от издаване на заповедта за прекратяване служебното правоотношение до отмяната му с влязло в законна сила съдебно решение, тоест продължителността и степента на интензитет, доказаните душевни страдания и общото му психическо състояние, като следствие от търпени морални вреди, общественото и социалното му положение, съдът намира, че справедливия размер на дължимото обезщетение за неимуществени вреди възлиза на 3 000 лв. по смисъла на чл. 52 от ЗЗД, вр. чл. 4 от ЗОДОВ за причиненото състояние на безпокойство, притеснение, унижение и огорчение. Присъдената сума е съобразена с практиката на ВАС по подобен тип дела. Исковата претенция до пълния предявен размер следва да се отхвърли.

Предвид уважаване на основния иск, следва да бъде уважена и претендираната лихва считано от 25.04.2025г /датата на завеждане на ИМ / до окончателното изплащане на сумата.

При тази установеност на фактите, съдът прави извод за осъществен фактическия състав на отговорността по чл. 203 АПК, във връзка с чл. 1 ЗОДОВ, като приема, че е налице

незаконосъобразен акт, реално увреждане на ищеца и пряка причинна връзка между увреждането и акта; поради което и при условията на чл. 52 ЗЗД, съдът следва да овъзмезди по справедливост неимуществените вреди на ищеца.

Относно разноските:

Съгласно чл. 10 ал. 3 ЗОДОВ (Нова - ДВ, бр. 43 от 2008 г., в сила от 30.05.2008 г., доп. - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) Ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска.

В случая разноските възлизат на 10 лв. представляващи д.т. които с оглед посочената разпоредба се дължат на ищеца в пълен размер дори и при частично уважаване на исковата претенция.

По арг. от чл.10 ал. 4 (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) ЗОДОВ Съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. По делото е релевирано възражение за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение-чл.78, ал.5 ГПК, вр.чл.144 АПК. Делото е с материален интерес и за адвокатското възнаграждение е приложима нормата на чл. 7 ал.2 т.2 от Наредба № 1 ОТ 9.07.2004 Г. ЗА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ ЗА АДВОКАТСКА РАБОТА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 14 ОТ 2025 Г.), а именно при интерес от 1000 до 10 000 лв. - 400 лв. плюс 10 % за горницата над 1000 лв.; Размерът на адвокатското възнаграждение, определен по този текст възлиза на 800 лева. Съдът намира възражението за прекомерност за основателно, делото не се отличава с фактическа и правна сложност в сравнение с другите дела от този вид, проведено е едно с.з в което са събрани всички доказателства, поради което съдът счита , че именно до тази сума следва да се редуцира. С оглед отхвърлената част от иска дължимото от ищеца адвокатско възнаграждение е в размер на 320 лв.

Водим от горното и на основание чл. 203 и сл. от АПК, чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“ да заплати на М. П. М. на основание чл.1 от ЗОДОВ обезщетение за причинените му неимуществени вреди в размер на 3000 (три хиляди) лева, в резултат на Заповед № ЧР-38 от 5.06.2024г на изпълнителния директор на ИА „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“, отменена с влязло в законна сила съдебно решение № 2874 от 19.03.2025г по адм д 53/ 2025г на ВАС, ведно със законната лихва считано от 25.04.2025г /датата на завеждане на ИМ / до окончателното изплащане на сумата, като ОТХВЪРЛЯ иска до пълния предявен размер от 5000 лв.

ОСЪЖДА Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“ да заплати на М. П. М. на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ сумата от 10 лв. разноски.

ОСЪЖДА М. П. М. да заплати на осн чл. 10 ал.4 от ЗОДОВ на Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“ сумата от 320 лв разноски.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от деня на

съобщаването му чрез настоящия съд пред Върховен административен съд.

СЪДИЯ: